

**Bijlage aan de individuele dienstverleningsovereenkomst i.v.m.
Vrijheidsbeperkende Beschermingsmaatregelen (VBM)¹**

Het begeleidingscentrum staat in voor de opvang en begeleiding van kinderen, jongeren en volwassenen met een beperking. Daaronder zijn ook gebruikers met een complexe ondersteuningsvraag, waaronder gedragsproblemen of psychische problemen.

De keuze om in te staan voor de zorg voor mensen met deze problemen, houdt in dat we bij sommige gebruikers geconfronteerd worden met agressie of ander gedrag dat nadelig is voor henzelf of de omgeving.

Professioneel omgaan met dergelijk gedrag vraagt een visie, de nodige infrastructuur, procedures en begeleiding van de medewerkers.

Een element hiervan is het gebruik van vrijheidsbeperkende beschermingsmaatregelen waar dat nodig is. Vrijheidsbeperkende beschermingsmaatregelen zijn **niet overal even vaak van toepassing**. Toch willen we u hierover informeren voor het geval u er op één of andere wijze mee in aanraking komt...

Vrijheidsbeperkende beschermingsmaatregelen zijn altijd *individuele maatregelen, die gebruikt kunnen worden indien gewone pedagogische maatregelen ontoereikend blijken (of onuitvoerbaar zijn) om probleemgedrag te voorkomen of te begrenzen.*

Afzondering en fixatie zijn beschermingsmaatregelen en worden uitsluitend toegepast wanneer het gedrag van een gebruiker een gevaar inhoudt voor de eigen fysieke integriteit of deze van andere gebruikers of medewerkers.

Vrijheidsbeperkende beschermingsmaatregelen zijn op zich niet negatief. Ze hebben als doel schade (fysiek of psychisch) aan gezondheid, ontwikkelingsproces, integriteit of leefklimaat van alle betrokkenen (de persoon met een beperking, verwanten, begeleiders, ...) te vermijden of te beperken.

Vrijheidsbeperkende beschermingsmaatregelen worden in het begeleidingscentrum niet zomaar toegepast. Zorg is een teamgebeuren waarin medewerkers en gebruikers actief betrokken zijn. Wanneer we vrijheidsbeperkende beschermingsmaatregelen, afzondering of fixatie overwegen of toepassen, praten we daar openlijk over met alle betrokkenen: medewerkers, ouders, wettelijke vertegenwoordigers en indien mogelijk de persoon zelf en de medegebruikers.

Wanneer we vrijheidsbeperkende beschermingsmaatregelen gebruiken, zullen de ouders of wettelijke vertegenwoordigers informatie krijgen hoe vaak ze gebruikt worden en wat het resultaat ervan is. Er blijft geregeld overleg met alle betrokkenen over de al dan niet blijvende noodzaak van vrijheidsbeperkende beschermingsmaatregelen.

Voorbeelden van wat vrijheidsbeperkende beschermingsmaatregelen concreet kunnen inhouden zijn:

Vrijheidsbeperkende maatregelen:

¹ Deze tekst is een samenvatting van een uitvoeriger tekst die de gebruiker steeds kan opvragen.

- beperken van contact met bepaalde personen;
- individueel beperken van toegang tot GSM, internet, ...

Afzondering:

- gebruik van een time-out ruimte (TOR);
- afzondering op de eigen kamer met gesloten deur.

Fixatie:

- het in bedwang houden van een persoon door meerdere begeleiders, door gebruik te maken van persoons- en teamgerichte veiligheidstechnieken (PTV);
- gebruik van materialen waardoor het lichaam of bepaalde lichaamsonderdelen beperkt of niet kunnen bewegen...

Indien we voorzien dat vrijheidsbeperkende beschermingsmaatregelen noodzakelijk zijn, dan zetten we volgende stappen:

1. Elke begeleider of verantwoordelijke kan de **vraag** naar overweging van vrijheidsbeperkende beschermingsmaatregelen melden aan de **trajectbegeleider**

Elke ouder, wettelijk vertegenwoordiger, persoon met een handicap of mede-gebruiker kan aan elke medewerker de vraag naar overweging van vrijheidsbeperkende beschermingsmaatregelen stellen.

2. De trajectbegeleider onderzoekt de vraag, overlegt met het team, de ouders en de wettelijk vertegenwoordiger, waar mogelijk ook met de persoon met een beperking zelf.

We streven naar een overeenkomst waar iedereen achter kan staan.

3. De trajectbegeleider werkt een **afsprakennota vrijheidsbeperkende beschermingsmaatregelen** uit. De afsprakennota wordt voorgelegd aan de ouders of de wettelijk vertegenwoordiger (of de persoon met een beperking zelf) en voor kennisgeving en/of akkoord **ondertekend**.

Onvoorziene dringende noodzaak

Wanneer een begeleider in een situatie komt waarbij onverwacht vrijheidsbeperkende beschermingsmaatregelen noodzakelijk zijn, dan kan hij besluiten om dergelijke maatregelen toe te passen onder volgende voorwaarden:

- als de situatie het toelaat vraagt de begeleider een tweede opinie aan een verantwoordelijke of collega die niet in de situatie betrokken is;
- hij weegt veiligheidsrisico's af en organiseert het nodige toezicht;
- hij meldt de maatregel de dag zelf aan zijn verantwoordelijke (of permanentie);
- de ouders (of wettelijk vertegenwoordiger) worden snel geïnformeerd over het gebruik van de maatregel. Er wordt overlegd wie hen op de hoogte brengt: de gezinsbegeleider of de coördinator, huisverantwoordelijke of trajectbegeleider;
- er is een rapportering;
- een crisisbespreking volgt.

Indien je hierover nog vragen hebt dan kan je daarover contact opnemen met de gezinsbegeleider.